

Dijkversterking Enkhuizen – Hoorn

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

6 juli 2005 / rapportnummer 1298-107

commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

uw kenmerk
110403/WA5/2V3/100018.016

uw brief
12 mei 2005

ons kenmerk
1298-106/Pi/gl

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER Dijkversterking Enkhuizen – Hoorn

doorkiesnummer
(030) 234 76 34

Utrecht,
6 juli 2005

Geacht College,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de Dijkversterking Enkhuizen – Hoorn. Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag het (ontwerp)besluit en de evaluatiedocumenten krijgt toegestuurd.

Hoogachtend

drs. J.G.M. van Rhijn
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Dijkversterking Enkhuizen – Hoorn

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Dijkversterking Enkhuizen – Hoorn

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieueffectrapport over de Dijkversterking Enkhuizen – Hoorn,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Dijkversterking Enkhuizen – Hoorn,

de secretaris

mr. S. Pieters

de voorzitter

drs. J.G.M. van Rhijn

Utrecht, 6 juli 2005

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. OORDEEL OVER HET MER	2
2.1 Algemeen	2
2.2 Aanvullende opmerkingen	2

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 12 mei 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 89 d.d. 11 mei 2005
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) heeft het voornemen om dijkversterkingsmaatregelen te treffen voor het dijktraject Enkhuizen – Hoorn (de Zuiderdijk van Drechterland tussen de dijkpalen 4 en 220), welke de westelijke begrenzing vormt van het IJssel- en Markermeer. Deze dijkversterking is nodig om het gewenste veiligheidsniveau te halen, omdat de Zuiderdijk momenteel niet aan de door de Minister van Verkeer en Waterstaat vastgestelde veiligheidsnorm voldoet. Het MER dient ter ondersteuning van de besluitvorming van het bevoegd gezag, zijnde het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, in het kader van de Wet op de waterkering.

Bij brief van 12 mei 2005¹ heeft het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Het MER is op 13 mei 2005 ter inzage gelegd².

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat over een essentiële tekortkoming in het MER, waarvoor de Commissie adviseert een aanvulling op het MER op te stellen alvorens de besluitvorming doorgang kan vinden;
- informatie bevat over de inhoud van het MER die van belang is voor de besluitvorming en waarover zij een aanbeveling doet in het advies.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER⁵, zoals vastgesteld in januari 2003 door het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland;
- op eventuele onjuistheden⁶;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁷.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit in het kader van de Wet op de waterkering.

Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekort-

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Zie bijlage 4 voor een lijst hiervan.

⁵ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁶ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁷ Wm, artikel 7.10

komingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Algemeen

De Commissie is van oordeel dat **de essentiële informatie in het MER aanwezig** is.

De Commissie is van mening dat het MER de geconstateerde problemen helder in beeld brengt en dat op inzichtelijke wijze wordt beschreven hoe per dijkvak tot concrete oplossingen gekomen zal worden en welke afwegingen daarbij een rol hebben gespeeld. De Commissie heeft daarbij waardering voor de zorgvuldige wijze waarop de hoogwaterveiligheidsaspecten zijn opgepakt, inclusief de bijlage daarover, alsmede hoe er met de kunstwerken wordt omgegaan.

2.2 Aanvullende opmerkingen

De aanvullende opmerkingen die de Commissie in dit advies maakt kunnen ook relevant zijn voor navolgende projecten.

Dijkversterkingsmaatregelen

Het MER maakt duidelijk dat niet gelijk gekozen wordt om de dijkversterking voor het gehele dijktraject op de maximale hoogte uit te voeren. De Commissie wijst er op dat dit kan betekenen dat minimaal in twee fasen tot de maximale hoogte gekomen zal worden. Dat kan leiden tot minimaal twee maal verstoring, zowel in directe zin (diersoorten die als gevolg van de activiteiten verstoord zullen worden, maar ook omwonenden en het lokale verkeer dat hinder zal ondervinden) als mogelijk ook in indirecte zin (vegetatie die zich naar aanleiding van de ingreep moet herstellen).

- De Commissie wijst erop dat de gekozen aanpak er toe kan leiden dat mogelijk in twee fasen gekomen zal worden tot de maximale dijkhoogte. Dat kan een grotere verstoring veroorzaken.

Natuur

De gevolgen voor de natuur zijn goed beschreven. In het rapport *Dijkversterking Zuiderdijk van Drechterland, Natuurtoets* (Arcadis, 1 maart 2005) wordt zorgvuldig op basis van de wettelijke vereisten aangegeven wat de mogelijke gevolgen allemaal kunnen zijn.

Tevens wordt er een voortoets uitgevoerd in het kader van artikel 6 van de Habitatrichtlijn, op basis waarvan geconcludeerd wordt dat er geen significante gevolgen zullen optreden op grond van de voorgenomen activiteit. De Commissie kan zich in deze conclusie vinden, omdat naast een kwantitatieve argumentatie (het gaat om een aantasting van 8,2 hectare van in totaal 61.000 ha Vogelrichtlijngebied) er ook een kwalitatief oordeel wordt gegeven over de mogelijk gevolgen op het Vogelrichtlijngebied (de desbetreffende oeverzone

heeft geringe betekenis voor de kwalificerende soorten). De feitelijke uitkomsten lijken ons plausibel.

Wel constateert de Commissie dat in het hiervoor genoemde rapport (Arcadis, 1 maart 2005) een onjuiste voorstelling van zaken wordt geschetst met betrekking tot bestaand gebruik. Volgens dit rapport zou bestaand gebruik alleen getoetst moeten worden aan artikel 6, lid 2, van de Habitatrichtlijn⁸. Dit is onjuist. In het arrest van 7 september 2004 (C-127/02) heeft het Europese Hof van Justitie duidelijk aangegeven dat ook bestaand gebruik voor een toetsing aan artikel 6, lid 3, in aanmerking kan komen. De Commissie wil hier met nadruk op wijzen, omdat dit voor de praktijk een belangrijk gegeven vormt en om verkeerde toepassing in de toekomst te voorkomen. Voor dit project heeft deze opmerking verder geen enkele consequentie.

Cultuurhistorie

De Commissie constateert dat in de criteria voor de beoordeling van de effecten op de cultuurhistorie geen hiërarchie is aangebracht. Naar de mening van de Commissie is de status van deze dijk als provinciaal monument vooral toegekend vanwege de archeologische waarde van het dijklichaam. Het afgraven van aanzienlijke delen van het dijklichaam vormt in dat licht gezien een ernstiger ingreep, dan een aantasting van delen van de aangrenzende verkaveling of een verlies van het karakteristieke dijkprofiel⁹.

■ De Commissie adviseert om een hiërarchie aan te brengen bij de gevolgen voor de cultuurhistorie, waarbij aantasting van de archeologische waarde van het dijklichaam als (zeer) ernstig dient te worden beschouwd.

De problematiek van de eventuele toepassing van Noordse steen is in het MER helder beschreven. Omdat de definitieve keuze om financiële redenen nog onduidelijk is, kan de Commissie het uiteindelijke resultaat niet beoordelen¹⁰.

⁸ Zie pagina 38 van het rapport *Dijkversterking Zuiderdijk van Drechterland, Natuurtoets*, Arcadis, 1 maart 2005, bovenaan de pagina, onder punt 2.

⁹ Zie bijvoorbeeld Sectie 12, dijkpaal 200+100 – 220, op pagina 140 van het MER, ook de gemeente Hoorn wijst in haar inspraakreactie (zie bijlage 4) op deze kwaliteiten.

¹⁰ In verschillende inspraakreacties (zie bijlage 4) worden over het behouden van de Noordse steen verschillende opmerkingen gemaakt, zoals onder andere door de gemeente Hoorn.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Dijkversterking Enkuizen – Hoorn

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van ARCADIS, namens het bevoegd gezag, d.d. 12 mei 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Commissie voor de m.e.r.
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Commissie voor de milieu-effectrapportage	
ingekomen :	13 MEI 2005
nummer	
dossier	1298-90
kopie naar :	Pi gl

ARCADIS REGIO BV
Polarisavenue 15
Postbus 410
2130 AK Hoofddorp
Tel 023 5668 411
Fax 023 5611 575
www.arcadis.nl

Onderwerp:
Projectnota/MER Dijkversterking Zuiderdijk van Drechterland
tussen Enkhuizen-Hoorn

REGIO WEST

Geachte heer, mevrouw,

Hoofddorp,
12 mei 2005

Namens Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, doen wij u toekomen een exemplaar van de Projectnota/MER, alsmede het Ontwerpplan voor de dijkversterking Zuiderdijk van Drechterland tussen Enkhuizen-Hoorn, zoals dat is opgesteld door het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Contactpersoon:
M. Molen/jo

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland heeft als bevoegd gezag de Projectnota/MER op 26 april 2005 aanvaard. Mede op basis van de uitkomsten is in beginsel ingestemd met het Ontwerpplan voor de dijkversterking.

Telefoonnummer:
023-5668 497

Inmiddels hebben wij het Ontwerpplan en de Projectnota/MER ter visie gelegd. Het Ontwerpplan en een afschrift van de publicatie van de tervisielegging hebben wij ter informatie bijgevoegd.

E-mail:
m.molen3@arcadis.nl

Wij verzoeken u overeenkomstig het bepaalde in de Wet milieubeheer om ons over de Projectnota/MER te adviseren.

Ons kenmerk:
110403/WA5/2V3/100018.016

Indien u vragen heeft kunt u contact opnemen met de heer Jonk van de Provincie Noord-Holland telefoonnummer 023-5143560, of met mevrouw Molen van ARCADIS, telefoonnummer 023-5668 497.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben ingelicht.

Met vriendelijke groet,
ARCADIS

ir. A.W. van de Ruit
Hoofd Projectleiding

Regio West is gecertificeerd voor:
ISO 9001, VCA** en SIKB BRL's

Bijlage: zoals genoemd in brief

Handelsregister 9053755

BIJLAGE 2

Kennisgeving van het milieueffectrapport in Staatscourant nr. 89 d.d. 11 mei 2005

KENNISGEVING

**Ter visie legging ontwerp
dijkversterkingsplan
Markemeerdijk gedeelte
Enkhuizen-Hoorn, inclusief
aanvaardingsbesluit van
Gedeputeerde Staten inzake de
projectnota/
milieueffectrapportage (MER) en
de vergunningaanvragen
(Keurontheffing, bouw- en
aanleg vergunning,
kapvergunning, vrijstelling ex.
Artikel 19,
ontgrondingsvergunning,
ontheffing ingevolge
monumentenwet, vergunning op
grond van de Wet beheer
Rijkswaterstaatswerken,
ontheffing flora- en faunawet).**

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland hebben op 26 april 2005 de door het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier opgestelde projectnota/MER aanvaard en ingestemd met het ontwerp dijkversterkingsplan. Het ontwerp dijkversterkingsplan heeft betrekking op het tracé van de 'Zuiderdijk van Drechterland' Enkhuizen-Hoorn. Ten behoeve van het besluit is een Projectnota/MER opgesteld. In de Projectnota/MER is een beschrijving gegeven van de milieueffecten van het voorkeursalternatief en het meest milieuvriendelijke alternatief. Het voorkeursalternatief is uitgewerkt in het ontwerp dijkversterkingsplan.

Uw reactie
Het ontwerp dijkversterkingsplan en de Projectnota/MER en de vergunningaanvragen liggen vanaf **13 mei tot en met 9 juni 2005** ter visie bij:

1. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Willemsweg 73 te Hoorn en Gorslaan 60 te Purmerend van **09.00 tot 16.00 uur**.
2. Gemeente Hoorn, Nieuwe Steen 1, loket Bouwen, Wonen en Ondernemen op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van **09.00 uur tot 15.00 uur**, op woensdag van **9.00 uur tot 16.00 uur** en op donderdag van **18.00 tot 20.00 uur**.
3. Gemeente Stede Broec, De Middend 2 te Bovenkarspel op maandag tot en met donderdag van **09.00 uur tot 16.00 uur** en op vrijdag van **9.00 uur tot 12.00 uur**. Indien u een afspraak maakt met de betreffende ambtenaar liggen de stukken tevens op donderdag van **16.00 uur tot 21.00 uur** ter inzage.
4. Gemeente Venhuizen, Westeinde 5 afdeling Bouw- en woningtoezicht op werkdagen van **8.30 uur tot 12.00 uur**, op dinsdag ook van **13.30 uur tot 20.00 uur**. De stukken liggen tevens ter inzage in de bibliotheek van Venhuizen, Hemmerbuurt 14 te Hem.

5. Gemeente Enkhuizen, Hoogstraat 11, loket Bouwen en Wonen van **09.00 uur tot 12.00 uur** en de eerste donderdag van de maand van **18.00 uur tot 20.00 uur**.
6. Provincie Noord-Holland, Haarlem, Houtplein 33, bibliotheek, derde verdieping werkdagen van **9.00 uur tot 16.30 uur**.

Tijdens de periode van ter visielegging kunnen belanghebbende (wet op de waterkering) / kan een ieder (Wet op de ruimtelijke ordening) zijn of haar zienswijze uiterlijk tot 9 juni 2005 schriftelijk indienen bij:

1. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Tav de heer T. Vos, Postbus 850, 1440AW Purmerend, v.w.b. het ontwerp dijkversterkingsplan en de keurontheffing.
2. Burgemeester en Wethouders van Hoorn, Postbus 603, 1620AR Hoorn, v.w.b. de bouw- en aanlegvergunning, kapvergunning
3. Burgemeester en Wethouders van Stede Broec, De Middend 1611 KW Bovenkarspel v.w.b. de bouw- en aanlegvergunning.
4. Burgemeester en Wethouders van Venhuizen, Westeinde 3-5, 1606 CZ Venhuizen v.w.b. de bouw- en aanlegvergunning, kapvergunning.
5. Burgemeester en Wethouders van Enkhuizen, Postbus 11, 1600AA Enkhuizen v.w.b. de bouw- en aanlegvergunning.
6. Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, Postbus 3007, 2001 DA Haarlem v.w.b. de ontgrondingsvergunning, de ontheffing ingevolge de monumentenwet en de Projectnota/MER.
7. Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Dienstkring IJsselmeergebied, Postbus 600, 8200AP Lelystad v.w.b. vergunning op grond van de Wet beheer Rijkswaterstaatswerken.
8. LASER dienst regelingen, Postbus 1191, 3300 BD Dordrecht v.w.b. de ontheffing Flora- en faunawet o.v.v. FF/75C/2005/159.

Bij uw reactie op de Projectnota/MER gelieve u zich te beperken tot de vraag of de gegevens in de rapportage juist en volledig zijn. Uw zienswijze op het ontwerp-dijkversterkingsplan kunt u schriftelijk indienen bij het hoogheemraadschap.

Informatieavond / hoorzitting
Behalve schriftelijk kunt u ook mondeling uw zienswijze naar voren brengen. Hiertoe zal op woensdag 25 mei vanaf 18.30 een informatieavond / hoorzitting gehouden in Café Restaurant de Roode Leeuw, Westeinde 1, Venhuizen, u bent hierbij van harte welkom.

Inhoudelijke informatie over het dijkversterkingsplan kunt u inwinnen bij de heer J. Moolj van Hoogheemraadschap Hollands noorderkwartier (tel. 0229-276 129).

Inhoudelijke informatie over het projectnota/MER kunt u inwinnen bij de heer M. Jonk van Provincie Noord-Holland (tel. 023-5143560).

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

Besluit: goedkeuring dijkverbeteringsplan op grond van artikel 7 Wet op de waterkering

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C12.2

Activiteit: dijkversterking van een bestaande IJsselmeerdijk

Procedurale gegevens:

kennisgeving startnotitie: : 31 oktober 2002

richtlijnenadvies uitgebracht: 13 januari 2003

richtlijnen vastgesteld: 5 februari 2003

kennisgeving MER: 11 mei 2005

toetsingsadvies uitgebracht: 6 juli 2005

Bijzonderheden: Er is sprake van een goed en overzichtelijk MER waarin de relevante (milieu)aspecten op een zorgvuldige en evenwichtige wijze zijn beschreven.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. G.J. Flóriàn

dr. R.S.E.W. Leuven

dr. J. Renes

drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep:

ir. J.M. Bremmer (richtlijnen)

mr. S. Pieters (toetsing)

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20050607	Gemeente Hoorn	Hoorn	20050627
2.	20050606	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	Dordrecht	20050527
3.	20050606	H.A.J. van der Lee	Blokker	20050627
4.	20050609	LTO Makelaardij, namens P. Mol	Wijdenes	20050906
	20050525	verslag hoorzitting	Hoofddorp	20050627

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Dijkversterking Enkhuizen – Hoorn**

De Commissie is van oordeel dat de essentiële informatie in het MER aanwezig is. De geconstateerde problemen worden in het MER helder in beeld gebracht, alsmede hoe per dijkvak tot oplossingen gekomen zal worden en welke afwegingen daarbij een rol gespeeld hebben.

ISBN 90-421-1544-0